

Alheims symposium í Keypmannahavn:

Fyrilestur um sclerosisjúklingar í Føroyum

Í samband við at tað nú eru 25 ár síðan Sclerosefelagið í Danmark varð sett á stovn, var Axel Johannesen, formaður í Sclerosefelagnum á Sælandi, herfyri í Føroyum.

Axel er settur at samskipa tey tiltøk, sum skulu gerast innan Sclerosefelagið í Danmark og Føroyum. Ein partur av arbeiði hansara er at upplýsa almenninginum um sclerosisjúkuna, og í hesum sambandi høvdu vit samrøðu við Axel Johannesen, sum greiður frá tí, sum skal fara fram í ár.

Mett verður, at umleið 2. mió. menniskju hava sclerosisjúkuna kring um í heiminum, og bert í Danmark kemur ein sjúkralitburður hvønn dag, sigur Axel Johannesen og heldur fram:

— Fyri at finna orsøkina til sclerosisjúkuna, verður arbeitt við granskning av hesari kring allan heimin. Serliga nógv verður gjørt í USA, og í samband við, at tað nú eru 25 ár síðan Sclerosefelagið í Danmark varð stovnað, verða gjørd ymisk tiltøk fyri at skaffa pening til vega, og til at veita almenninginum vitan um sjúkuna, og hvussu henda hefur ávirkan á gerandisdag hjá sjúklingum og familjum teira.

Sclerosefelagið í Danmark eigur og rekur egnu stovnar, og er tann peningur sum verður nýttur til hesi endamála, innkomin við innsavning og peningagávum, eins og við limagjaldi, sum limirnir í Sclerosefelagnum gjalda.

Sclerosefelagið í Føroyum er deild av meginfelagnum í Danmark, og tí verða føroysku sjúklingarnir eisini tiknir við, tá talan er um at bota um korini hjá sjúklingum.

Ætlanin er at taka upp ein film um føroysku sjúklingarnir, sum vitja á viðgerðarheimi í Ry, á stovni hjá Sclerosefelagnum og verður hesin filmur vistur í sjónvarpinum í Føroyum. Hetta verður gjørt fyri eisini at veita føroysku sjúklingum upplýsing og vegleiðing, so allir sjúklingar her á landi kunnu vitja í Danmark, eina ferð árliga.

— Hetta er av stórum týdningi fyri at bota um tey brekini, sum standast av sjúkuni, og kann ein slik ferð geva sjúklingunum heilsu-bót, umframt tann týdning tað hefur fyri tann einstaka, at sleppa úr vanligu gerandis-sjagginum.

Axel Johannesen upplýsti

eisini, at eitt symposium skal verða í Keypmannahavn í summar, har serkønir læknar og granskarar úr øllum heimsportum hittast, at tosa um sclerosisjúkuna og savna tað tilfar saman, sum er til taks í dag.

A hesum symposium verða føroysku sjúklingarnir umrøddir á einum serligum fyrilestri, sum John F. Kurtzke, professari úr USA skal halda. Hesin amerikumaður hefur kannað sclerosisjúkuna kring allan heimin, og á eini ferð hefur hann vitjað í Føroyum.

Av tí at sjúkan ikki tók seg upp í Føroyum fyrr enn undir seinna heimsbardaga, hefur verið serliga væl skipað fyri skrúseting, og tí granskarir hava møguleikan at kannað sclerosisjúkuna frá tí hon kom til sjónðar á okkara leiðum og fram til í dag, vóna teir serkønu, at munagott úrslit kann koma burtúrur her.

Sclerosisjúkan kring heimin

- ☒ Óki við nógvum sclerosisjúklingum
- ☒ Óki við mihál atbreiðslu
- ☒ Óki við faum sclerosisjúklingum
- ☒ Óki uttan sclerosisjúku

Sjúkan dissemineret sclerose er soleiðis hattað, at hon setir seg í meginervalagið, og rakar fólk um 20—40 ára aldur, to í flestu forom oftast kvinnur enn menn.

Orðið «dissemineret» merkirur spjæðing og orðið «sclerose» merkirur hart. Dissemineret sclerose merkirur tí spjæð arðrøring. Hesi arr eru at finna spjæð kring um í heila og mønu á tí mænuserkinum har eitt ávíst slag av bjálving er uttanum voddatráðrinnar. Sclerose kemur oftast til sjónðar í Europu norðanfyri Alpurnar og Pýrenæarnar eins og norðanliga í USA og Canada. Síðan minkar sjúkan á heimskortinum og kemur aftur til sjónðar í Suðurafrika, Australia og New Zealandi. Sjúkan visur seg at fylgja hvítu fólkbólkunum, og finst t.d. sjáldan í Japan, eins og henda als ikki er tilstaðar millum litlu fólkaslog í Afrika.

Orsøkina til sjúkuna sclerose, sum leggst á heila og møn, er ikki funnin, og tí er eingin leikidómur fyri sjúkuni, to at menn granska hesa í stóran mun.

☐ Sendið mær Tíðindablaðið Sosialin fyri hálvan pris — 45 krónur — til 1. juli 82.

☐ Eg vil fegin spæla við í Bingo-spælinum. Sendið mær blaðið við bingo-plátuni og higartil útkomnu tøluni.

Opstøð
SOSIALURIN
rindar
postgjaldit

19

sosialurin

Bóx 76,
3800 Argir

Navn: _____

Bústaður: _____

Kannað posthusinum

Yvirtímar hjá lærarum

Tað sigst, at tað eru yvir 50 yvirtímar við skúlan í Vági og upp aftur fleiri við skúlan á Tvøroyri.

Er hetta so. Hvørja ávirkan hefur Lands-skúlafyriritingin á henda spurning. Fer hon at taka nokur stig í hesum máli, so fleiri lærarar kunnu fáa starv?

Lærari

Petur Jacob Sigvaldsen á Lands-skúlafyriritingini sigur við Sosialin, at skúlafyriritingin sendir oyðiblað út til skúla-leiðarnar kring landið, fyri at kanna hvussu læraratímarnir liggja í mun til næmingatalið. Her er reglan tann, at tað eru fleiri læraratímar enn næmingatímar, av tí at valgreinirnar gera, at skúlaflokkarnir verða byttir sundur í hesum serligu tímum.

Við stodi í teimum upplýsingum, sum koma frá skúla-leiðarunum verður sett eitt ávíst tal fyri, hvussu nógvir tímar ein lærari skal hava, og hvussu nógvir lærarar skulu setast.

Seinastu árin er farin fram ein niður-skurður innan tímatalið, tá eitt nú fleiri lærarar eru til taks. Soleiðis skal ein lærari í dag hava 29 tímar um vikuna, harav ein tími er yvirtími.

Fyri lærarar, sum undirveita í framhalds-deildini, id krevja skrivliga próvtøku og teir, sum undirveita í heimakunnleika, ser-undirveiting og undirveiting av brekaðum børnum er galdandi, at hesir tímar verða mettir sum yvirtímar. Lær-

arin hefur kanska færri undirveitingartímar í skúlanum, men tá henda eykaundirveiting gevur nógv heima-arbeiði, so hefur lærarin eins nógv at gera, to at skúlatímarnir eru færri.

Eftir talinum at meta, sum lesarin sigur

verða 50 yvirtímar, haldi eg at tá talið á lærarum í Vági er 12 og 14 á Tvøroyri, so er hetta vanligt eftir tí, sum vit kalla lands-normurin fyri alt landið, sigur Petur Jacob Sigvaldsen at enda.

Dag.

Tit ringja

Sosialurin,
tlf. 11820

— vit skriva

Aðalfund á videoband

Undan aðalfundinum í Sjóvarpsfelagnum høvdu tveir mans fingið loyvi frá trimum nevndarlimum í Sjóvarpsfelagnum um, at teir kundu fáa loyvi at taka aðalfundin upp á video.

Tá fundurin skuldi setast, fingur teir at vita, at fundurin var so mikið internur, at upptøka kundi ikki lata seg gera.

Menninir ætlaðu at vísa upptøkuna fyri fólkapensionistum, sum ikki kundu møta upp. Tað var einasta ætlanin við upptøkuni.

Menninir spyrja: spyr sjónvarpsfelagið altið fundir/ fundarfólk, samkomur/ kirkjur, samkomufólk/ kirkjufólk, aðrenn felagið tekur upp, fólkid, sum kemur upp á á t.d. Føroya Vikuni o.s.fr.

Jógvan Ashjorn Skaale, formaður í Sjóvarpsfelagnum sigur, at hann sjálvur noktaði hesum báðum ungu monnum, at taka aðalfundin á videoband, tí hann metti, at hesin var ov internur til slíkt endamálið.

Jógvan Ashjorn: — Tá eg heldur ikki kendi teir, og tí teir sogdu seg bert at skula gera upptøkuna fyri stuttuleika, so helt eg ikki, at tað var neyðugt við údari tosi um hetta. Jógvan Ashjorn sigur viðari, at tað helst eisini hevði verið logið, um hann motti upp í HB, har hann er limur, við upptøktoli, tí tað ongantíð kundi koma øðrum enn teimum við, sum vóru á aðalfundinum.

Uppá fyrispurning, um Sjóvarpsfelagið biður um loyvi, tá teir taka upp, sum lýst í brávinum hjá spyrjarnum, sigur Jógvan Ashjorn, at teir spyrja prestin um upptøku av gudstænastuni, og t. d. Idnaðarfelagið í samband við Føroya vikuna.

Dag.